

25 év a színpadon

CZEGŐ TERÉZ EGRSZEGEN

Váratlanul „törtem” rá. Éppen ebédre várt két stúdiós lányt. Teréz mama, így is becézik.

Emlékszem rá még főiskolás korából. Tomcsa Sándor Rucskánéját alakította nagy sikerrel. Aztán elkerült Temesvárra, ahová a színház akkori igazgatója, Sinka Károly hívta, még harmadévesként, és sok szép szerepet ígért neki. Be is váltotta őket. Czegő Teri sokat; nagy és híres szerepeket játszott. Negyedszázada van a pályán.

Az asztalon - a zalaegerszegi színészházban - meghívót látok, két fénymásolt fényképpel. Az egyik a friss színművészeti diplomás Teri, a másik a napokban készült a „mamáról”. A meghívó a csütörtöki mesebemutató utánra szól. Czegő Teri hűséges típus, nem mindenki marad a pályán ennyi ideig. Szeret főzni, a meghívás is „kóstoló”-ra szól, de csak másnak. Magának nem. Ritkán eszik egyedül, bár egyedül él. Magányos és mégsem az. Tele van jókedvvel, élni akarással, és erővel. Még, ha fáj is imitt-amott, kívül-belül...

- Emlékszel, mikor interjút akartam készíteni veled?

- Igen... A Ványa bácsit játszottuk... Persze, nem lehetett. Akkor már el-menőfélben voltam az országból. A férjem német volt, át akartunk telepedni Németországba. Egy időben mindenki el akart jönni onnan... Emiatt kirúgtak a színházból. Egy év múlva meghalt a férjem. Már nem volt értelme elhagynom az országot; mihez kezdtem volna egyedül Németországban?... Visszavettek a színházba. De előről kellett volna kezdenem mindent. Kezdő fizetéssel alkalmaztak..., roppant megalázó volt. Nem lehetett Thália papnője, aki egyszer már Nyugatra kíváncszott. Aztán mikor édesanyám is meghalt, áttelepedtem Magyarországra. Telepedtem? Jöttem a nagy semmibe. Szerencsémre ismertem Sík Ferit, aki rendezett Temesvárott, találkozott vele, ő segített Békéscsabára szerződgetni. Egy évig a Nemzeti fizetett, majd szerződtek hivatalosan is. Aztán három év után átjöttem Zalaegerszegre. Nyolc éve vagyok itt.

Szeretem. Remélem innen is megyek majd nyugdíjba... Ha megérem.

-Milyen volt ez a huszonöt évéd?

- Nagyon vegyes. Sok rosszal, sok jóval. A Pygmalion Elizája, az Ingenélők Irénje, A néma levente Ziliája, a Ványa bácsi Jelenája, Osztrovszkij Viharának Katyerinája..., jaj, ne is soroljam, a Salemme boszorkányokban Proctor-né..., rengeteget játszottam. És jó partnerekkel. És nagy sikerem volt. Ezt a kritikák bizonyítják, nem én mondom.

- S hogy érzed magad itt?

-Jól, tényleg nagyon jól. Nem azért, mintha elhalmozódnának szerepekkel, - egyébként minden szerepemet szeretem, amiket játszom -, hanem emberként. Én nagyon szeretem ezt a társulatot, és azt hiszem, hogy ők is engem. Legalábbis a visszajelzésekből merem feltételezni. Nem véletlenül szólít anyának az egész társulat.

- Ez hogy alakult?

- Nem is tudom..., mindenki foglalt volt, nekem volt időm, azt mondtam, főpróbaszakaszokban, gyerekek, gyertek hozzám, én főzök, esztek nálam, így délután pihenhetek egy kicsit az esti próba előtt... Engem mindenütt szerettek, Temesvárott, Békéscsabán is. Kell ennél több?

- Soha nem keseredtél el?

- Dehogynem, de elhatároztam, hogy túl fogom élni... Rengeteg okom lett volna felkönyökölni és nekikeseredni. De ezt nem engedheti meg magának az ember. Rendesen neveltem magam... Én mindig vidám vagyok.

Igen, és mégis ott bujkál szemében a szomorúság, a szája széle meg-meg-gömbül. De azért tartja magát. Erős asszony. Csak akkor sír, amikor egyedül van...

- Belegondoltál ebbe a huszonöt évbe? Mint mikor néha szilveszterkor el határozzuk, hogy jövőre új életet kezdünk, minden másképp lesz.

- Én sosem mondom ilyesmiket, mert ezek a dolgok nem tőlem függenek. Az élet furcsa dolgokat produkál. Ha a férjem élne, én nem itt ülnék. Fiatalon azt

P. SCHAFFER • EQUUS
(Zalaegerszeg)

hisszük, hogy megváltjuk a világot, aztán kiderül, hogy nekünk mutatja meg a világ... Nekünk kell tanulnunk. Aztán egyszer arra ébredsz, hogy már téged figyelnek, és tőled tanulnak... És közben eltelt szinte az egész élet...

- A fiatalok szoktak tanácsért fordulni hozzád?

- Előfordul. De én jobban szeretem azt, ha ellesik tőlem a szakmát. Azt, ahogyan játszom, dolgozom, vagy ahogyan dolgozni készülök. Hiszen tudod, igazán így lehet megtanulni a színját szást, ha ellessük a „szakmát”. Most is van alkalmam így tanítani, hiszen a meseben én vagyok a mama, körülöttem ott vannak a csibék. Pontosságot, fegyelmezettséget, odafigyelni akarást, fürgeséget, vagy technikai trükköket el lehet lesni-lopni.

EGY KRLEZA - DRÁMÁBAN
(Temesvár)

CSIKY GERGELY • INGYENÉLŐK c. darabban
Rajhona Ádámmal (Temesvár)

Most nagyon vigyázok is, hogy senki se mondhassa, ó, hát ezt anya is így csinálja. Nem, ha anya így csinálja, akkor oda kell figyelni. A munkához való hozzáállás akkor is tisztességes kell legyen, ha némán statisztálok.

- **A**zért jó iskolát „kaptunk” mi annakidején.

- Büszke is vagyok rá. Megtanítottak arra az alázatra, ami nélkül lehetetlenség ezt a pályát „megfutni”. Én Kovács Györgyöt, aki tanárom volt, soha nem fogom elfelejteni. Egész életemen végigkísér.

- Mi érdekel még a színházon kívül?

- Minden! Nagyon szeretek olvasni, de mióta ilyen drágák lettek a könyvek, alig tudom megengedni magamnak, hogy vásároljak. És nagyon sok restanciám van az olvasnivaló területén... Apó, láttad Zoli új kötetét?

Hátranyúl s leemeli testvére verseskötetét a polcra. Czegő Zoltán: Lelkek világhuzatban. Elolvassa a dedikációt is: „Teri húgomnak nagy szeretettel, fel Zalába, fel színpadokra, melyeken áll s figyel a világra”. Kölcsönadja. Lelkemre köti, hogy adjam vissza, nincs sok példány amúgy se belőle. Régen ki volt tapétázva a fal könyvekkel... Most pár szép kép függ a falon. Hobbija még a kézimunka. Székelyföldi „írást” varr, művészien. De „úri hímezést” is. Ha sok ideje van, az öltözőben hímez. Rokonait, ismerőseit, innen és túl a határon már ellátta ajándékterítővel, párnahuzatokkal.

- **É**rdekel minden. A hírek..., tudod, mióta színes televíziót vettem, kinyílt a szemem a világra. Én nem is tudtam, hogy ilyen színes a világ! Bejön a szo-

bámba az egész gyönyörű világ, sajnos a háború is..., Papucsban, pizsamában nézem, hogy lövik egymást az emberek... - nem tudja folytatni, elcsuklik a hangja. Majd erőt vesz magán.

- Szereted az embereket?

- Igen. Igen.

És megakad a beszélgetés. Már nem is próbálja visszatartani, palástolni meghatódottságát.

- Ez nem szégyen, nem is szégyellem, csak kicsit belegondoltam a huszonöt évbe és „meghatódtam” magamtól - próbálja elútni egy kis nevetéssel az „in cidenst”.

Mintha anyámat látnám. Azokat az asszonyokat, akik soha nem akarják mások lelkét saját nyavalyáikkal terhelni. Magukban sírnak. Mi csordul mégis túl? Mi az, ami fáj? Amiről mégsem tud hallgatni?

- Az élet... Az egyedüllét keserves dolg. Dehát ezen is túl kell tegye magát az ember - sóhajt végül kicsit könnyebben -, de fáj. Fáj, hogy nem tudom megosztani a férjemmel az örömeimet, a gondjaimat. Édesanyámnak nem tudom elküldeni a legújabb kritikát; hát ő gyűjtötte ugye...

Különös, és szomorú csendekkel tarkított a beszélgetés. Fel-felcsillog néha a kacagása, érezni, komolyan örül, hiszen öröme született, mint minden ember, aztán mégis elnehezedik a szó, és hangos sóhajtással szakítja félbe a beszéd folyamatát a keserűség.

- Nincs ember, akinek ne lenne reménysége.

- Nekem már olyan borzasztó nagy reményeim nincsenek. Remélem, hogy még egy ideig egészséges leszek fizikailag-szellemileg, és akkor egy kicsi reménységem a pályán is lehet, nem?

- A Hamupipókéval ünnepled a huszonöt éves jubileumodat.

- A, hát én ezt nem vertem nagydobra, nem is tudják igazából.

- Mégis, ajándék tud lenni egy előadás, amit éppen akkor játszol.

Nem válaszol azonnal. Aztán új lélegzetvétellel kezd.

- Nekem ez ajándék. És őszintén, nagyon jól érzem benne magam. Egy felszabadult, aranyos, kedves, igazi játék. Nagyon jól tudunk Farkas Igivel dolgozni. Jóleső érzés, hogy bízik bennem. De nekem általában nem voltak gondjaim a rendezőkkel. Mindegyikükkel tudtam dolgozni.

- Köszönöm, hogy időt szakítottál a beszélgetésre, annak ellenére, hogy váratlanul ért. És azt kívánom neked..., hogy elégedett légy abban, amiben élsz. Hogy az, ami van, megelégtessen.

- Az a helyzet, hogy az is vagyok. Soha nem kell abból kiindulni, jaj, nekem milyen kevés van. S akinek még ennyi sincs? Nem mondhatom, hogy szerencsétlen vagyok. Egészséges vagyok, még szellemileg is friss, minek panaszkodnék? Édesapám székeley asztalos volt, édesanyám háztartásbeli. Kilencen vagyunk testvérek. Mind a kilencen élünk - háromfelé. Három itt, Magyarországon, három otthon, Erdélyben, és hárman Ausztráliában. Édesanyám mégegyszer meghalna, ha látná, hogy szétszóródtunk.

- És ebből művésziélek...

- ...több, de aki diplomával is rendelkezik „erről”, kettő - neveti el magát. - Én magam a középső gyerek vagyok. Ugyanakkor iker. Lánytestvérem utánam tíz perccel született. Én vagyok a sor „dereka”. Elöttem is, utánam is négyen vannak.

Teréz talán ezért olyan, amilyen. Talán ezért lett ő az egerszegi színművészek „anyája”. Mert, hogy olyan méltósággal, erővel viseli a bánatot is, örömet is. Mert ő a középső gyermek. Aki tud még sírni és uralkodni is tud a sírásán. Aki szeret, és akit szeretnek. Aki egyedül van és sosem. Vagy mégis?

Lejegyezte: Nászta Katalin

SZOLZSENYICIN DRÁMÁJÁBAN
(Zalaegerszeg)

